

ŚIST

Świętokrzyski Instytut Samorządu Terytorialnego

Młodzieżowa Rada

**KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO**

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczności Obywatelskich

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności –
Centrum Rozwoju Społeczności Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich
na lata 2018–2030 PROO

Rządowy Program
Rozwoju Organizacji
Obywatelskich
na lata 2018–2030
PROO

Młodzieżowa rada to fakultatywny organ samorządu terytorialnego o charakterze konsultacyjnym. Może występować jako organ doradczy dzielnicy, gminy, powiatu lub województwa. Młodzieżowe rady tworzone są przez grupę młodych ludzi, którzy zostali wybrani przez swoich rówieśników w demokratycznych wyborach, organizowanych najczęściej w szkołach na terenie danego okręgu. Pełnią rolę reprezentacji młodzieży na danym terenie i mają na celu uwrażliwianie władz samorządowych na potrzeby młodych mieszkańców oraz wyrażanie opinii o działaniach organów samorządu terytorialnego w zakresie dotyczącym młodzieży. Młodzieżowi radni to osoby uczące się w szkołach ponadpodstawowych, rzadziej uczniowie szkół podstawowych. Pierwsza młodzieżowa rada została utworzona w Polsce w 1990 roku w Częstochowie.

Instytucja młodzieżowej rady gminy została wprowadzona do ustawy o samorządzie gminnym w skutek nowelizacji dokonanej ustawą z 11.04.2001 r. o zmianie ustaw: o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o samorządzie województwa, o administracji rządowej w województwie oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Nowela z 11.04.2001 r., wprowadzając liczne zmiany do ustawy gminnej, dodała m.in. art. 5b, który daje możliwość utworzenia, na wniosek zainteresowanych środowisk, *młodzieżowej rady gminy* mającej charakter konsultacyjny.

W czerwcu 2021 roku weszła w życie przygotowana przez Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej nowelizacja ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym, ustawy o samorządzie województwa oraz ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ustawa ta po raz pierwszy wprowadziła prawne podstawy do powoływania młodzieżowych rad na poziomie powiatów i województw, a także istotnie uzupełniła i poprawiła dotychczasowe przepisy dotyczące młodzieżowych rad gmin, m.in. wyposażając młodzieżowe rady w konkretne uprawnienia.

Zgodnie z nowymi przepisami, organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego, tworząc młodzieżową radę, nadają jej statut określający szczegółowe reguły jej funkcjonowania, w tym m.in. zasady działania, tryb i kryteria wyboru jej członków, zasady wygaśnięcia mandatu i odwołania członka młodzieżowej rady, a także szczegółowe zasady zwrotu kosztów oraz zasady delegowania przedstawicieli młodzieżowej rady na zorganizowane wydarzenia, na których reprezentują oni młodzieżową radę.

Jak założyć Młodzieżową Radę w 5 krokach

Źródło: <https://www.gov.pl/web/dlamlodych/mlodziezowerady>

Najważniejszym celem istnienia młodzieżowej rady gminy jest zwiększenie zainteresowania i zaangażowania młodych ludzi sprawami publicznymi na poziomie lokalnym. Młodzieżowa rada jest instytucją, która zapewnia młodzieży udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących spraw związanych z młodzieżą na poziomie lokalnym. Dorośli radni, urzędnicy, często potrzebują możliwości konsultowania swoich pomysłów rozwiązań różnego rodzaju problemów z adresatami projektowanych działań. Ukonstytuowanie młodzieżowej Rady pozwala na dialog między młodzieżą a przedstawicielami Rady Gminy, wójtem/ burmistrzem/ prezydentem, urzędnikami, co przyczynia się do zwiększenia skuteczności podejmowanych rozwiązań.

Działanie Młodzieżowej Rady przyczynia się do:

- Zwiększenia zainteresowania młodzieży sferą polityki na poziomie lokalnym,
- kształtowania umiejętności podejmowania działań na rzecz swojej społeczności lokalnej,
- rozwijania dialogu pomiędzy przedstawicielami władz wykonawczych i stanowiących gminy a młodzieżą,
- zwiększenia zrozumienia potrzeb i problemów młodzieży przez władze lokalne,
- zwiększenia skuteczności działań prowadzonych przez władze gminy na rzecz młodych ludzi,
- zapoznania młodych ludzi z zasadami działania samorządu lokalnego.

Dzięki działaniu młodzieżowych rad chłopcy i dziewczęta rozwijają kluczowe umiejętności obywatelskie oraz zyskują przekonanie, że lokalne sprawy publiczne są ważne i godne ich uwagi. Dobrze działająca młodzieżowa rada tworzy zatem podwaliny dla aktywnego obywatelstwa w gminie.

Młodzieżowa rada powinna konsultować istotne dla młodych ludzi decyzje władz lokalnych warto tu zauważyć, że będą to siłą rzeczy decyzje podejmowane przez różne organy. Czasem będzie to uchwała rady gminy, czasem zarządzenie wójta czy burmistrza. Dla młodych ludzi często niezwykle istotne są decyzje o charakterze praktycznym, jak program imprez kulturalnych w danym roku; oferta zajęć pozalekcyjnych; godziny otwarcia ośrodka sportowego. Dlatego ta funkcja opiniodawcza nie może być realizowana wyłącznie dzięki współpracy z radą gminy, ale z różnymi podmiotami, w których gestii jest podejmowanie decyzji, które oddziałują na jakość życia młodych ludzi w ich społeczności. To przykłady decyzji, które warto poddać opiniowaniu młodzieży:

- konsultacje tworzonego, rocznego programu imprez kulturalnych
- konsultacje już stworzonego programu imprez artystycznych, w którym urzędnicy jedynie pytają o konkretne kwestie np.: wykonawcę na koncercie w ramach festynu/ święta gminy, wybór kabaretu itp.
- konsultacje dotyczące oferty konkretnych instytucji kultury na dany rok np.: biblioteki gminnej czy domu kultury
- aktualizacja/nowory regulamin korzystania z obiektu/obiektów sportowych gminy, konsultacje mogą dotyczyć m.in.: godzin otwarcia, zasad odpłatności, oferty danego obiektu, rodzaju opieki sprawowanej nad młodzieżą (trenerzy, animatorzy)
- aktualizacje dokumentów strategicznych JST np. Strategii Rozwoju Gminy
- zapisy gminnego programu profilaktyki szczególnie dotyczące celów i zadań programu odnoszących się do młodzieży: organizowania zajęć pozalekcyjnych, treści zajęć edukacyjnych dotyczących zagrożeń, związanych z używkami
- koncepcja i/lub plan, forma imprez o charakterze ogólnogminnym np. Dożynki, Festyny, Święto Rodziny, itp.

- plan zagospodarowania przestrzennego całej gminy lub skweru, parku
- projekt rewitalizacji w przestrzeni publicznej

W województwie świętokrzyskim funkcjonuje 16 Młodzieżowych Rad Gmin (stan na styczeń 2017 r.) , powołanych przez Rady Gmin na podstawie “Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym” – Art. 5b.

Wyjątkowa sytuacja jest w mieście Kielce, gdzie młodzi ludzie utworzyli samodzielnie Nieformalną Młodzieżową Radę, działającą na zasadach ustalonych przez jej członków.

Młodzieżowa Rada Gminy Obrazów

Młodzieżowa Rada Miejska Wąchock

Młodzieżowa Rada Miejska w Kunowie

Młodzieżowa Rada Miejska w Kluczewsku

Młodzieżowa Rada Gminy Sadowie

Młodzieżowa Rada Miejska we
Włoszczowie

Młodzieżowa Rada Gminy Bałtów

Młodzieżowa Rada Miasta i Gminy Końskie

Młodzieżowa Rada Gminy Bejsce

Młodzieżowa Rada Miejska Suchedniów

Młodzieżowa Rada Miejska w Sędziszowie

Młodzieżowa Rada Miejska w Radoszycach

Młodzieżowa Rada Miasta Starachowice

Młodzieżowa Rada Miejska w Chmielniku

Młodzieżowa Rada Miasta Skarżyska-
Kamienne

Młodzieżowa Rada Gminy Mirze

Oraz Regionalne Centrum Wolontariatu w Kielcach (Nieformalna Młodzieżowa Rada Miasta Kielce).

Należy także wspomnieć o Młodzieżowym Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, który został powołany w 2018 roku. Gremium to ma charakter inicjatywny, wnioskodawczy i konsultacyjno-doradczy dla organów Samorządu Województwa Świętokrzyskiego. Jego głównym celem jest zaangażowanie młodych ludzi w życie swojego najbliższego otoczenia, zwiększenie ich aktywności społecznej oraz nauka samorządności.

Funkcjonowanie młodzieżowych rad jest sposobem na systematyczne działanie obywatelskie młodzieży w swojej społeczności. Działanie to kształtuje obywatelskie kompetencje ludzi młodych, przede wszystkim uczy ich, jak się podejmuje ważne decyzje dotyczące spraw lokalnych oraz pozwala współdecydować o sprawach istotnych dla młodzieży. Powoływanie i funkcjonowanie młodzieżowych rad w poszczególnych JST wskazuje, że instytucja ta jest potrzebna z punktu widzenia społecznego.

Działalność tych instytucji przyczynia się do rozwijania dialogu pomiędzy np. *radą* gminy i wójtem a młodzieżą, zwiększenia wpływu zainteresowania ludzi młodych sferą polityki na poziomie lokalnym, kształtowania umiejętności młodzieży w podejmowaniu działań na rzecz swojej społeczności lokalnej, jak również przyczynia się do zwiększenia zrozumienia potrzeb młodzieży przez władze lokalne.